

23-04-2004
nr. 34

HARKU VALLAVALITSUS

Eesti Maksumaksjate Liit
Ahtri 6a
10151 Tallinn

Teie 22.veebbruar 2010 nr 18
Meie 24.04.2010 nr 7-4/803

Vastus selgitustaotlusele

Harku Vallavalitsus on meeldivalt üllatunud Teie põhjalikust huvist müügitaksu rakendamise kohta Harku vallas. Müügitaksu kehtestati valla territooriumil alates 1.aprillist 1995. Kehtiv müügitaksu määrus jõustus 1.oktoobril 2003. Müügitaksu kehtestamisega on Harku vald kasutanud oma seadusest tulenevat õigust hankida vallale pandud kohustuste täitmiseks vajalikke vahendeid kohalikest maksudest. Kuigi Harku vald on müügitaksu rakendanud 15 aastat, ei ole keegi kunagi soovinud saada selgitust ainsaski Teie poolt esitatud küsimuses. Seetõttu muudeti müügitaksu määrust viimati 1.jaanuarist 2005.

Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse § 2 lõike 3 punkti 1 ja § 3 sätestatu kohaselt annab vallavalitsus tasuta selgitusi tema poolt välja antud õigusaktide, nende eelnõude, vallavalitsuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ja vallavalitsuse pädevuse kohta. Märkukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse seletuskirja kohaselt on selgitustaotluse andmisel asutuse ülesanne eelkõige põhjendada oma akte ja toiminguid, viidates sealhulgas õiguslikele alustele ja faktilistele asjaoludele. Samuti hõlmab see asutustes väljatöötatud aktide selgitamise kohustust. Eeltoodust tulenevalt saab vallavalitsus vastata Teie küsimustele üksnes ulatuses, mis hõlmab Harku valla territooriumil rakendatava müügitaksu õiguslike aluseid ja faktilisi asjaolusid. Näiteks ei saa vallavalitsus selgitada laeval, rongis või bussis toimuva toitlustamise või toidukauba jaemüügi maksustamist, sest valla territooriumil ei viibi mitte kunagi loetletud transpordivahendeid ja seetõttu ei saa vallavalitsus nendel toimuvat tegevust ka maksustada.

Ammendavat vastuse saamiseks 36-le selgitustaotluse küsimusele soovime pöörduda rahandusministeeriumi poole, kellel on seaduse ühetaoline kohaldamise eesmärgil maksukorralduse seaduse § 15 lõike 1 alusel õigus anda maksukorralduse seaduse ja maksuseaduste selgitamiseks selgitusi ja juhendeid.

Harku valla territooriumil rakendatava müügitaksu õiguslike aluste ja faktiliste asjaolude alusel anname Teie küsimuste kohta alljärgnevad selgitused.

1. See, kas alkoholiseaduse, biotsiidiseaduse, ehitusseaduse, elektriõhusseaduse, elektrituruseaduse, kaevandamiseseaduse, kaugkütteseaduse, küttegaasi ohutuse seaduse, lifti ja köistee ohutuse seaduse, lõhkematerjali seaduse, maagaasiseaduse, masina ohutuse seaduse, päästeseaduse, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse, raudteeseaduse, sotsiaalhoolekande seaduse, surveeadme ohutuse seaduse, toiduseaduse, toote nõuetele vastavuse tõendamise seaduse, tubakaseaduse, turismiseaduse, tööturu teenuste ja -toetuste seaduse, vedelkütuse seaduse ja väärismetalltoodete seaduse alusel tegevusluba omavad

ettevõtjad peavad maksma müügitaksu või mitte, ei sõltu tegevusloa olemasolust, vaid muudest asjaoludest.

Kohalike maksude seaduse § 8 lõike 1 kohaselt maksavad müügitaksu valla või linna territooriumil kauplemis- või teenindusluba omavad füüsilisest isikust ettevõtjad ja juriidilised isikud. Müügitaksu maksab tegevuskohajärgselt kaupleja kaubandustegevuse seaduse mõistes, kes on registreeritud majandustegevuse registris ja tegutseb jaekaubanduse, toitlustuse või teeninduse valdkonnas. Seaduse redaktsioon on vananenud, sest pärast kaubandustegevuse seaduse jõustumist 15.aprillil 2004 kehtisid varem välja antud kauplemis- ja teenindusload sellel märgitud tähtajani, kuid mitte kauem kui 15.aprillini 2005. Pärast seda kuupäeva asendab kauplemisluba registreering majandustegevuse registris.

Selleks, et ettevõtjal tekiks Harku vallas müügitaksu maksmise kohustus, peab olema täidetud järgmised tingimused:

1. ettevõtja tegevuskoht asub Harku valla haldusterritooriumil,
2. ettevõtja peab olema kaupleja kaubandustegevuse seaduse § 2 tähenduses (isik või asutus, kes majandus- või kutsetegevuse raames pakub ja müüb kaupa või pakub ja osutab teenust);
3. ettevõtja peab olema registreeritud majandustegevuse registris;
4. ettevõtja peab tegutsema jaekaubanduse, toitlustuse või teeninduse valdkonnas.

Ettevõtjad, kes vastavad eelpoolloetletud neljale tingimusele, võivad samaaegselt omada ka seaduse alusel väljastatud tegevusluba.

2. Isik, kes omab registreeringut hulgikaubanduse valdkonnas, kuid tegelikult müüb kaupa ka tarbijatele, ei maksa müügitaksu põhjusel, et tal puudub registreering jaekaubandusega tegelemiseks. Tema suhtes võidakse kohaldada kaubandustegevuse seaduse 7.peatükis ettenähtud vastust rahatrahvi näol.

3. Seadus ei sätesta, kuidas määrata müügitaksuga maksustatud jaekaubanduse osa juhul, kui müüja tegeleb nii hulgi- kui jaekaubandusega. Ilmselt on müüja sellisel juhul pidanud eraldi arvestust.

4. Korraga jaekaubanduse, teeninduse, toitlustuse ja ka tänava- või turukaubanduse korraldamise või avalikul üritusel kaubanduse korraldamise valdkonnas registreeringut omav isik peab maksma müügitaksu ainult jaekaubanduse, teeninduse ja toitlustuse käibelt. Seadus ei sätesta, kuidas eraldatakse vastav osa käibest. Ilmselt on müüja ka sellisel juhul pidanud eraldi arvestust.

5. Harku vallas omab registreeringut 6 majutusettevõtet. Ükski neist ei oma registreeringut toitlustamise valdkonnas (vt käesoleva kirja teises lõigus toodud selgitust)

6. Isik, kellel puudub registreering majandustegevuse registris, kuid kes tegelikult tegutseb jaekaubanduse, toitlustuse või teeninduse valdkonnas, ei maksa müügitaksu registreeringu puudumise tõttu. Tema suhtes võidakse kohaldada kaubandustegevuse seaduse 7.peatükis ettenähtud vastust rahatrahvi näol.

7. Isik, kellel on registreering hulgikaubanduse, tänava- või turukaubanduse korraldamise või avalikul üritusel kaubanduse korraldamise valdkonnas, kuid kes tegelikult tegutseb jaekaubanduse, toitlustuse või teeninduse valdkonnas, ei maksa müügitaksu põhjusel, et tal puudub registreering valdkonnades, mida on lubatud müügitaksuga maksustada. Tema suhtes võidakse kohaldada kaubandustegevuse seaduse 7.peatükis ettenähtud vastust rahatrahvi näol.

8. Isik, kellel on majandustegevuse registrisse kantud tegevuskoht vallas või linnas, kus ei kehti müügitaksu, kuid kes tegelikult tegutseb Harku vallas, ei maksa Harku vallale müügitaksu põhjusel, et tema registrijärgne tegevuskoht asub teises omavalitsuses. Tema suhtes võidakse kohaldada kaubandustegevuse seaduse 7.peatükis ettenähtud vastust rahatrahvi näol.
9. Isik, kes ei oma registreeringut majandustegevuse registris põhjusel, et tal on kaubandustegevuse seaduse § 12 lõike 2 või 3 alusel õigus tegutseda ilma registreeringuta, ei maksa müügitaksu. Registreeringu olemasolu on üks neljast kohalike maksude seaduse § 8 lõikes 1 sätestatud müügitaksuga maksustamise eeldusest.
10. Isik, kelle registreeringus märgitud tegevuskoht asub nii Harku vallas ja kellel lisaks sellele on kaubandustegevuse seaduse § 13 lg 8 kohaselt kantud registrisse ka müük väljaspool tegevuskohta, peab maksma müügitaksu Harku vallas asuva tegevuskoha kaudu toimunud käibelt.
11. Isik, kes müüb kaupa või osutab teenust e-kaubanduse korras, ei maksa müügitaksu põhjusel, et tema registreeringus puudub tegevuskoht.
12. Isik, kelle registreeringus märgitud tegevuskoht asub Harku vallas ning kes lisaks sellele omab registreeringut ka e-kaubanduseks, maksab müügitaksu ainult Harku vallas asuvas tegevuskohas toimunud käibelt.
13. Kriteeriumiks, mille alusel määratakse kindlaks, kas kaup või teenus on müüdud Harku valla territooriumil, on kaupleja müügitakoha aadress majandustegevuse registris. Kaubandustegevuse seaduse § 2 kohaselt on müügitakohaks koht, kus kaupleja vahetult pakub või müüb kaupa või pakub ja osutab teenust. Harku valla territooriumil asuva asukoha aadressiga müügitakohas müüdud kauba ja osutatud teenuse puhul tuleb tasuda vallale müügitaksu. Kui müügitakoha asukoht asub teise omavalitsuse territooriumil või kui asukoht puudub, siis kaupleja Harku vallale müügitaksu ei maksa.
14. Kui rändkauplus omab müügitakohi mitme omavalitsuse territooriumil, tuleb tal pidada eraldi arvestust nende müügitakohade osas, mis asuvad linnade või valdade territooriumil, kus kehtib müügitaks.
15. Harku Vallavalitsuse pädevuses ei ole selgitada, kuidas määratakse kauba või teenuse müügi koht, kui toitlustamine või toidukauba jaemüük toimub laeval, rongis või bussis. Harku vald ei saa rakendada müügitaksu ühelgi loetletud transpordivahenditest, sest valda ei läbi ei laevad, ei rongid, aga ka mitte bussid, kus toimuks toitlustamine või toidukauba jaemüük (vt käesoleva kirja teises lõigus toodud selgitust)
Soovitame pöörduda selles küsimuses selgituse saamiseks kas rahandusministeeriumi (vt käesoleva kirja kolmandas lõigus antud selgitust) või Tallinna Linnavalitsuse poole.
16. Kaubandustegevuse seaduse § 2 kohaselt on müügitakohaks koht, kus kaupleja vahetult pakub ja müüb kaupa või pakub ja osutab teenust. Teoreetiliselt on tõesti võimalik, et müügitakohaks asub kahe omavalitsuse piiril ja kauba müük või teenuse pakkumine toimub mitmes omavalitsuses, kuid praktikas sellist müügitakohat vallas ei ole. Kui selline müügitakohaks oleks olemas, siis pöörduks vallavalitsus selgituse saamiseks rahandusministeeriumi poole (vt käesoleva kirja kolmandas lõigus antud selgitust).

17. Harku Vallavalitsusele ei ole teada ainsatki valla territooriumil tegutsevat jaemüüjat, kes võõrandaks kaupa tollilaos, vabatsoonis, vabalaos, maksulaos või aktsiisilaos (vt käesoleva kirja teises lõigus toodud selgitust)

18. Harku Vallavalitsusele ei ole teada, et mõni valla territooriumil tegutsevatest jaemüüjatest võõrandaks tolli järelevalve all olevat ühendusevälist kaupa (vt käesoleva kirja teises lõigus toodud selgitust)

19. Kaubandustegevuse seaduse § 2 kohaselt on kaup müügiks pakutav või müüdav vallasasi. Vallasasja mõiste on tuletatav tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 49 lõigetest 1 ja 3, § 50 lõigetest 1 ja 2 ning § 54 lõikest 1. Vallasasi on kehaline ese, mis ei ole maapinna piiritletud osa (maatükk) ega selle oluline osa (maatükiga püsivalt ühendatud asjad nagu ehitised, kasvav mets, muud taimed ja koristamata vili). Kui seadusest ei tulene teisiti, kohaldatakse loomadele asjade kohta sätestatud.

Nendest tunnustest lähtudes võib müügiks pakutav või müüdav vallasasi võib olla ka loom, standardtarkvaraga või standardteabega andmekandja ja kaupluse inventar. Gaas, elektrienergia, soojusenergia, jahutusenergia, kinnisasi, hoonestusõigus, tehnovõrk või rajatis, korteriomand ja korterihoonestusõigus ei ole vallasasjad ja seetõttu kaubad kaubandustegevuse seaduse tähenduses.

Ehitist võis asjaõigusseaduse rakendamise seaduse § 13 lõike 6 järgi käsutada vallasasjana enne 1.märtsi 2006. Alates sellest kuupäevast võib ehitist või selle osa vallasasjana käsutada pankroti-, täite- ja sundvõõrandamismenetluse korras või kohtumenetluses tehtud lahendi vabatahtlikuks täitmiseks, samuti võib teha ehitise või selle osa suhtes testamendi või sõlmida pärimislepingu. Kaasomandis oleva ehitisega võib pärast 2006. aasta 1. märtsi teha kaasomanike vahel kaasomandi lõpetamisega seotud tehinguid, samuti kaasomanikevahelisi tehinguid, mis on vajalikud kinnistamist takistavate asjaolude kõrvaldamiseks. Eelpoolloetletud tegevusi sätestavad eriseadused. Seetõttu ei ole ka vallasasjana müüdav ehitis kaup kaubandustegevuse seaduse mõistes.

20. Kohalike maksude seaduse § 8 lõike 1 ja kaubandustegevuse seaduse § 1 lõike 2 punktide 1-5, § 2 ja § 3 lõike 1 ja 2 punkti 4 koosmõjust tulenevalt saab müügitmaksuga maksustada vallasasjaga seonduvat teenust, vallasasja valdusse või kasutusse andmist ja võtmist, vallasasja valmistamist või muutmist kliendi tellimisel, vallasasja hooldamist või parandamist, ehitise puhastusteenuse pakkumist ja osutamist, ilu- ja isikuteenuse pakkumist ja osutamist ning toitlustamist. Väärtpaberitega seotud teenused, tasu eest majandustegevusest hoidumist, tarkvara elektrooniline edastamist, tarkvara loomist või kohandamist ja intellektuaalse omandi eseme võõrandamine ja agendi- või maaklerilepingust tulenev vahendustegevus ei ole teenus kaubandustegevuse seaduse tähenduses.

21. Harku Vallavalitsusele ei ole teada, et majandustegevuse registris registreeritud ja valla territooriumil tegutsevad jaekaubanduse, toitlustuse või teeninduse valdkonnas tegutsevad kauplejad teostaksid kaubandustegevuse seaduse alusel ühe kauba vahetamist teise vastu, kauba vahetamist teenuse vastu ja vastupidi, ühe teenuse vahetamist teise teenuse vastu, kauba müüki omandireservatsiooniga, kauba võõrandamist komisjonilepingu alusel, kauba üleandmist liisingulepingu alusel, kauba sundvõõrandamist, kauba konfiskeerimist ja kauba sundmüüki täite- või pankrotimenetluses (vt käesoleva kirja teises ja kolmandas lõigus toodud selgitust).

22. Kauba kinkimist või muul viisil tasuta üleandmist teisele isikule ei maksustata müügitmaksuga.

23. Kauba üleandmine äriühingu kapitali mitterahalise sissemaksena, mittetulundusühingu liikmemaksuna või asutaja maksena sihtasutuse kapitali ei ole kaubandustegevuse seaduse mõistes kaubandustegevus ja seda tegevust ei maksustata müügitaksuga.

24. Kaubad, mille käibemaksusumäär on null protsenti kaupade maksustatavast väärtusest, on loetletud käibemaksuseaduse § 15 lõikes 3 (näiteks Eesti Pangale võõrandatav kuld). Käsitletud kauba müük ei toimu jaekaubanduses ja kaubandustegevuse seaduse alusel. Seetõttu sellise kauba müüki müügitaksuga ei maksustata.

25. Teenused, mille käibemaksusumäär on null protsenti teenuste maksustatavast väärtuses, on loetletud käibemaksuseaduse § 15 lõikes 4 (näiteks rahvusvahelistes vetes sõitva laeva teenindamisega otseselt seotud sadamateenus või kauba vedu Assooridele või Madeirale). Käsitletud teenused ei ole teenused kaubandustegevuse seaduse tähenduses (vt vastust punktis 20) ja selliste teenuste osutamist müügitaksuga ei maksustata.

26. Käibemaksuga ei maksustata käibemaksuseaduse § 16 lõigetes 1, 2 ja 2¹ loetletud teenuseid ja kaupu. Käsitletud teenuste ja kauba müük ei toimu kaubandustegevuse seaduse alusel ja seetõttu sellise kauba müüki või teenuse osutamist müügitaksuga ei maksustata.

27. Käibemaksuseaduse § 16 lõikes 3 loetletud kaupadega kauplemine ei toimu jaekaubanduse korras ja kaubandustegevuse seaduse alusel. Seetõttu sellise kauba müüki müügitaksuga ei maksustata.

28. Vabariigi Valitsuse 28.septembri 1999 määruse nr 279 "Õigustloovate aktide eelnõude normitehnika eeskiri" § 9 lõike 2 järgi sõnastatakse paragrahvi esimeses lõikes üldine säte ning järgmistes lõigetes selle täpsustused või erandid. Seetõttu on ka käibemaksuseaduse § 12 lõikes 1 sätestatud käibe maksustatava väärtuse määramise üldine reegel, mida ei kohaldata sama paragrahvi lõigetes 3, 6, 7, 10, 13 ja 14 nimetatud juhtudel. Milliseid käibemaksuseaduse § 12 sätestatud õigusnormi konkreetset juhul müügitaksuga maksustamisel kohaldatakse, sõltub faktilistest asjaoludest.

29. Harku Vallavalitsusele ei ole teada ainsatki valla territooriumil tegutsevat kauplejat, kes võõrandaks kaupa tollilaos, vabatsoonis, vabalaos, maksulaos või aktsiisilaos (vt käesoleva kirja teises lõigus toodud selgitust).

30. Majandus- ja kommunikatsiooniministri 14.aprilli 2004 määruse nr 76 "Kauba ja teenuse hinna avaldamise nõuded" § 8¹ lõigete 1 ja 2 kohaselt on Eesti Vabariigis euro ametlikult kehtiva vääringuna kasutuselevõtmiseni soovitatav avaldada kauba ja teenuse müügihind lisaks Eesti kroonidele ka eurodes. Kauba ja teenuse hinna ümberarvestamine toimub Eesti Panga ametliku vahetuskursi alusel.

Kui müügitaksuga maksustatud tehingu väärtus on mõnes muus vääringus peale Eesti krooni või euro, siis on selle vääringu ja Eesti krooni vaheline kurss poolte kokkuleppe küsimus. Kui vahetuskurss ostjale ei sobi, siis ei ole muu vääringu kasutamises kokkulepet saavutatud.

31. Kohalike maksude seadus ei sätesta, kuidas määratakse käibe tekkimise aeg müügitaksuga maksustamisel. Kuivõrd seadus seob müügitaksu rakendamisel kasutatava kaupade ja teenuste müügihinna käibemaksuseaduses sätestatud maksustatava käibe maksustatava väärtusega, siis on meile teadaolevalt Harku valla müügitaksukohuslased juhindunud ka müügitaksuga maksustatud käibe tekkimise aja määramisel käibemaksuseaduse §-st 11.

32. Kohalike maksude seadus ja ka Harku valla müügitaksu määrus ei sätesta müügitaksu ümberarvutamist. On tõesti võimalik, et selline vajadus tekib ja sellisel juhul peaks see küsimus olema reguleeritud kogu riigis ühtemoodi. Sellepärast oleks otstarbekas pöörduda selgituse saamiseks rahandusministeeriumi poole (vt käesoleva kirja kolmandas lõigus toodud selgitust).

33. Harku valla territooriumil tegutseval müügitaksukohuslasest füüsilisest isikust ettevõtjal on õigus arvestada ja deklareerida müügitaksu kassapõhiselt.

34. Kohalike maksude seadus ja Harku valla müügitaksu määrus ei kohusta müüjat näitama arvel või muul müügitadokumendil müügitaksu. Müüjal on soovi korral õigus seda teha.

35. Harku valla müügitaksu määruse § 5 lõike 1 kohaselt on müügitaksust vabastatud pensionäridest ja invaliididest füüsilisest isikust ettevõtjad, valla- ja riigiasutuste allasutused ning tervishoiuasutused ja apteegid. Harku valla territooriumil välisriigi diplomaatilisele esindajale, konsulaarametnikule, rahvusvahelise organisatsiooni esindajale või esindusele, välisriigi diplomaatilisele esindusele, konsulaarasutustele, erimissioonile, Euroopa Ühenduse institutsioonile ning NATO liikmesriikide relvajõududele müüditud kaupadelt ja teenustelt müügitaksuvabastust ette nähtud ei ole.

36. Harku valla müügitaksu määrus ei näe ette müügitaksust vabastust ja ei anna õigust arvata makstud müügitaks maha oma müügitaksu kohutusest, kui ostja müüb ostetud ja müügitaksuga maksustatud kauba või teenuse edasi või kasutab kaupu või teenuseid uute kaupade ja teenuste valmistamiseks, mille müüki maksustatakse samuti müügitaksuga kas samas või mõnes teises omavalitsuses.

Kaupo Rätsepp
Vallavanem

Ene Veges
6003844